

Коваленко Ю.О.

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Сьогодні в умовах інтенсифікації господарського життя і поглиблення економічних та соціальних зв'язків між країнами на світовій арені з'являється все більше держав, здатних конкурувати в різноманітних галузях. Найбільш гостро проявляється боротьба на ринку міжнародних туристичних послуг. Передумови цього слід вбачати, по-перше, в появі нових компаній, по-друге, в постійному зростанні асортименту послуг, в тому числі нових, оригінальних, по-третє, активізації ролі країн світового співтовариства у розвитку національних туристичних ринків з метою підвищення своєї конкурентоспроможності в цій сфері. Україна володіє значними ресурсами для розширення і розвитку туристичної галузі та підвищення ефективності міжнародних послуг.

Ефективність туристичних послуг представляє собою систему використання наявних природних та надбаних ресурсів, можливостей, досвіду, технологій, яка дозволяє надавати послуги конкурентоспроможного характеру. Попит на ці послуги, в свою чергу, має забезпечувати стабільний зростаючий прибуток для туристичної компанії або країни в цілому. Ефективність туристичного бізнесу доцільно розглядати у двох напрямках: економічна та соціальна. економічну ефективність туристичного бізнесу слід аналізувати за допомогою показників конкурентоспроможності та рентабельності, оскільки вони демонструють ефект від надання туристичних послуг, дають змогу оцінити позитивні зрушення у розвитку галузі, дозволяють робити висновки щодо доцільності вкладення інвестицій в дану сферу.

Для оцінки рівня конкурентоспроможності міжнародних туристичних послуг нашої країни доцільно використовувати наступні показники:

- наявність конкурентних переваг у наданні послуг індустрії туризму;
- динаміка розвитку в'їзних потоків відвідувачів. Необхідно відмітити, що останні 5 років характеризуються зростанням інтересу іноземних відвідувачів до України, підвищенням її конкурентоспроможності в сфері міжнародного туризму. Передумови цього слід вбачати в інтенсивному розвитку галузі, а саме в поступовій реконструкції та модернізації існуючої інфраструктури та створенні нової, зростанні підприємницької активності, підтримці галузі з боку держави;
- ступінь забезпечення галузі суб'єктами підприємницької діяльності, спроможними надавати послуги належного рівня іноземним туристам. Наявність достатньої кількості туристичних компаній по обслуговуванню відвідувачів дозволяє говорити про високий рівень конкуренції в галузі, який мотивує підприємців до постійного удосконалення послуг, що пропонуються;
- частка послуг туристичної та курортної галузі у ВВП. Сьогодні частка послуг туристичної індустрії у ВВП динамічно зростає. Це означає підвищення значення цього сектору для держави, зміцнення інвестиційної підтримки галузі і, як наслідок, зростання попиту на послуги і укріплення конкурентних позицій країни на світовому ринку.

Важливу роль у забезпеченні ефективного розвитку туристичної сфери відіграє також соціальна складова. В цьому аспекті ефективність в галузі забезпечується за рахунок розвитку наступних напрямів:

1. Налагодження соціальних та культурних зв'язків між країнами. Цьому значною мірою сприяє участь України у міжнародних туристичних виставках та ярмарках. Стратегічне значення для нашої країни має участь у таких щорічних виставках як WTM (Лондон), BIT (Мілан), Toursalon (Познань), ITB (Берлін), FITUR (Мадрид). Це дозволяє проводити попередні переговори щодо двосторонньої взаємодії в сфері туризму, налагоджувати нові контакти, які сприяють у просуванні національного туристичного продукту на нові ринки.
2. Розвиток дитячих та молодіжних туристичних програм. Функціонування галузі в цьому напрямку є показником високого ступеня розвитку економіки та суспільства в цілому. Тут першочергове значення мають питання відкриття можливостей отримання освіти за кордоном для дітей та юнацтва та створення умов для зручного і відносно дешевого розміщення молоді, яка подорожує.
3. Обмін досвідом роботи в галузі. Забезпечується за рахунок участі України у міжнародних семінарах та конференціях, присвячених питанням розвитку галузі. Окрім соціального значення, яке проявляється у поглибленні взаємовідносин між країнами, діяльність в цьому напрямку дозволяє обмінятися досвідом туроператорської та турагентської діяльності; розробити перспективи розвитку туристичних потенціалів окремих регіонів, які представляють інтерес, в першу чергу, для іноземних туристів; визначити нові форми та джерела залучення інвестицій в галузь і т.д.

Необхідно відмітити, що за всіма розглянутими характеристиками туристична сфера демонструє стабільне зростання протягом останніх років. Це дозволяє говорити про високу економічну та соціальну ефективність послуг галузі туризму. Крім того, такий ступінь розвитку індустрії гостинності розкриває можливості для розширення цієї сфери, пошуку прогресивних форм та моделей функціонування галузі, виходу України на нові перспективні ринки.

Колодько Т.Г.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АПК УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Ситуація, що склалася в Україні та її АПК за період незалежності внаслідок скорочення обсягів експорту товарів глибокої переробки та зниження його загального обсягу за 1996 – 2002 рр., потребує глибоких і комплексних наукових досліджень цього небажаного явища. Так, в 2002 р. у загальній структурі експорту України частка сільськогосподарської продукції - продуктів тваринного, рослинного походження, жирів та олій тваринного та рослинного походження, готових харчових продуктів була незначною: 2,1; 6,2; 1,9; 3,1 % відповідно. Спрощені й поверхневі, з точки зору методики, уявлення стосовно кількісних та якісних особливостей такого явища як експорт товарів негативно впливають на ситуацію, що визначилась в даному секторі зовнішньоекономічної діяльності. Стосовно України та її АПК до ускладнень у зовнішньоекономічній діяльності закономірно віднести наступне: зниження доходу від експорту; режим скорочення експортного потенціалу АПК; гальмування розвитку експортного потенціалу під впливом обмеженості паливно-енергетичної сировини агропромислових підкомплексів, що спеціалізуються на виробництві продукції на експорт.

Нині в структурі українського експорту переважають порівняно низькотехнологічні товари, зокрема, сировина і матеріали, серед яких слід відзначити марганцеву руду і продукцію сільського господарства. Поряд з тим в Україні збереглися високотех-